

Ovo su osnovne informacije za bolesnike kojima je određena terapija zračenjem. Korišten je zvanični materijal Centra za radioterapiju, koji je u ovom slučaju prilagođen za pulmološke bolesnike. Za ostale informacije o liječenju radioterapijom potrebno je pogledati; www.euromedic.ba

Za nove pacijente

Nakon dijagnoze u Kliničkom centru Banja Luka (ili drugoj referentnoj ustanovi), pacijent se upućuje na pulmološko-onkološki Konzilijum, svakog četvrtka u 12 sati u Klinici za plućne bolesti Kliničkog centra Banja Luka. Pored Konzilijuma u Banja Luci, za bolesnike sa karcinomom pluća, postoje Konzilijumi i u još nekoliko zdravstvenih ustanova u Republici Srpskoj. Konzilijum se sastoji od lječara različitih specijalnosti; pulmologa, pulmologa-onkologa, torakalnog hirurga i radioterapeuta. U zavisnosti od lokalizacije unutar grudnog koša i proširenosti karcinoma pluća određuje jedan ili kombinacija postojećih vidova tretmana (hirurški zahvat, hemioterapiju, radioterapiju).

Ukoliko se pacijentu odredi terapija zračenjem (radioterapija) pacijent se u zavisnosti od zdravstvenog stanja upućuje na hospitalizaciju u Kliničkom centru Banja Luka, Klinika za plućne bolesti, pansionski smještaj u hotelu u Slatini ili da kao vanbolnički (ambulantni) pacijent dolazi od kuće na svaki zakazani tretman zračenjem.

Hospitalizovani pacijenti

Pacijenti hospitalizovani u Klinici za plućne bolesti na svaki tretman zračenjem dolaze sanitetskim vozilom Kliničkog centra Banja Luka u pratnji medicinskog osoblja.

Bolesnici smješteni u pansionskim uslovima u hotelu Slateks

Na zakazanu terapiju dolaze organizovanim prevozom u zakazanim terminima. Po završetku tretmana organizovano se vraćaju u smještaj u Slatini.

Vanbolnički (ambulantni) pacijenti

Vanbolnički (ambulantni) pacijenti dolaze na tretman vlastitim prevozom.

Pozivanje pacijenta i prvi pregled

Prema odluci pulmološko-onkološkog Konzilijuma hospitalizovani pacijenti se dovoze na prvi i sve naredne tretmane po sistemu koji se koordiniše između osoblja Kliničkog centra Banja Luka i Centra za radioterapiju. Pansionski i ambulantni pacijenti se pozivaju na prvi pregled telefonom koji je unešen u obrazac odluke Konzilijuma. Recepција Centra za radioterapiju ima obavezu pozivati pacijenta konsekutovno 3 dana, a ukoliko se pacijent ne javlja, šalje se telegram na kućnu adresu pacijenta. Centar za radioterapiju će izvršiti sve napore da se sa pacijentom stupi u kontakt. Ukoliko se pacijent ne javlja napraviće se službena zabilješka i uputiti na kućnu adresu pacijenta i u Fond zdravstvenog osiguranja RS. Ukoliko pacijent putem telefona odbije doći na tretman, sačiniće se službena zabilješka i uputiti na kućnu adresu pacijenta i u Fond zdravstvenog osiguranja RS.

Prilikom prvog dolaska pacijenta u Centar za radioterapiju, pacijent obavezno mora donijeti ovjerenu zdravstvenu knjižicu, odluku konzilijuma, kompletну medicinsku dokumentaciju i dijagnostičke snimke. Ordinirajući lječnik će pregledati medicinsku dokumentaciju, izvršiti klinički pregled pacijenta i upoznati pacijenta i/ili njegove članove porodice/staratelje sa dosadašnjim tokom bolesti, konzilijarnom odlukom o načinu liječenja, svim aspektima i efektima liječenja, uključujući i negativne strane tretmana, te odgovoriti na sva postavljena pitanja.

U slučaju da je pacijent nekontaktibilan ili nekomplijantan, medicinski tim Centra za radioterapiju će donijeti odluku u skladu sa činjenicama zasnovanim na pravilima medicine i u najboljem interesu pacijenta te o tome će sačiniti službenu zabilješku.

Tim stručnjaka u sastavu ljekar, medicinski fizičar i glavni radiološki teholog pristupaju izradi terapijskog plana koji se prezentuje na jutarnjem sastanku ostalim članovima medicinskog tima Centra za radioterapiju. Stručni kolegijum koji sačinjavaju svi ljekari, medicinski fizičari i glavni radiološki teholog/tehničar odobrava terapijski plan i način liječenja koji je odredio ordinirajući ljekar. Timskim radom se određuje najbolji mogući pristup liječenju pošto ovakav način rada integriše znanje i ekspetize svih medicinskih profesionalaca u cilju odabira najboljeg tretmana za pacijenta.

Ukoliko pripremljeni radioterapijski plan podrazumijeva djelimično ili potpuno oštećenje određenih zdravih tkiva i organa kao posljedica toksičnih efekata zračne terapije, pacijent će o tome biti obaviješten prije započinjanja tretmana i od pacijenta će se tražiti da potpiše izjavu da prihvata navedene posljedice tretmana u nastojanju da se postigne izlječenje ili palijacija.

Nakon provjere radioterapijskog plana, pacijent se poziva na prvi tretman zračenjem u roku od maksimalno 2 nedjelje.

Raspored dolazaka

Prilikom prvog namještanja pacijenta, radiološki tehničari će obavijestiti pacijenta o rasporedu tretmana. U zavisnosti od propisanog tretmana od strane ordinirajućeg ljekara pacijent dolazi na tretman od jedne pa do 7 nedjelja, svakim radnim danom, bez obzira na državne i vjerske praznike. Svaki pacijent ima obavezu upozoriti radiološkog tehničara ili ordinirajućeg ljekara o eventualnim zdravstvenim problemima koji bi mogli biti ili jesu posljedica radioterapijskog tretmana kako bi mu se pružio savjet ili uklonio zdravstveni problem.

Trajanje prve posjete i cjelokupnog tretmana

Prva posjeta Centru za radioterapiju traje do 2 sata. U zavisnosti od odluke ordinirajućeg ljekara, prilikom prve posjete se može izvršiti i simulacija. Ukoliko to nije moguće zbog prethodno zakazanih termina ili zbog tehničkih razloga, pacijent će se zakazati za simulaciju u odvojenoj posjeti. Sam tretman zračenjem traje u prosjeku oko 15 minuta, međutim pacijent se može zadržati u Centru i duže ukoliko je potrebno zahtjevnije pozicioniranje prije početka tretmana ili je došlo do komplikacija medicinskog ili nemedicinskog karaktera.

Upravo zbog navedenih razloga, pacijenti koji se zakažu na tretman trebaju biti spremni da njihov termin eventualno može biti pomjeran te će biti zadržani u čekaonici Centra za radioterapiju duže nego što je planirano. Osoblje Centra za radioterapiju moli sve pacijente za razumijevanje i strpljenje te im preporučuje da sa sobom donesu materijal za čitanje ili neki drug vid zanimanje koji će im pomoći da vrijeme čekanja brže prođe. Tretman pacijenta se može odložiti jedan ili više dana po odluci ordinirajućeg ljekara, u slučaju da zdravstveno stanje pacijenta ne omogućava izvršenje tretmana ili zbog nekog drugog objektivnog razloga.

Ukoliko pacijent ili njegov zakonski staratelj prihvate vršenje tretmana, ordinirajući ljekar će donijeti odluku o načinu sprovođenja zračnog tretmana i odrediti termin za simulaciju. U toku simulacije pripremaju se sredstava za imobilizaciju bolesnika koja će se koristiti tokom frakcionisanog (višednevног) sprovođenja radioterapije.